

Asia: VN/ 797/2021

Ehdotus valtioneuvoston periaatepäätökseksi kyberturvallisuuden kehittämisohjelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Asia: Lausunto valtioneuvoston ehdotuksesta periaatepäätökseksi kyberturvallisuuden kehittämisohjelmasta

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston ehdotuksesta periaatepäätökseksi kyberturvallisuuden kehittämisohjelmasta. Kehittämisohjelmalla tavoitellaan pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti kansallisen kyberturvallisuuden kehittämistä liittyen tilannekuvan parantamiseen, kansainvälisen yhteistyön tiivistämiseen sekä kansallisen koordinaation tehostamiseen. VTT pitää erittäin hyvänä, että LVM on laatinut kyberturvallisuuden kehittämisohjelman ja esittänyt konkreettisen toimeenpanosuunnitelman. VTT näkee, että laadittu kehittämisohjelma vastaa hallitusohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin. VTT pitää tärkeänä esitetyn toimeenpanosuunnitelman ja siihen liittyvän TKI-toiminnan riittävää resursointia, jotta kehittämisohjelmassa asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa.

Kehittämisohjelman ensisijaisena tavoitteena on luoda Suomeen kyberturvallisuuden ekosysteemi, jonka toiminnan fasilitoimiseksi ohjelmassa suunnitellaan perustettavaksi kyberturvallisuuden kasvu- ja osaamiskeskus. Toisaalta kehittämisohjelmassa on tunnistettu EU:n kyberturvallisuuden kompetenssikeskus ja siihen kytkeytyvät kansalliset koordinaatiokeskukset, jotka yhdessä muodostavat eurooppalaisen kyberturvan kompetenssiyhteisön. Myös Suomeen suunnitellaan perustettavaksi kansallinen koordinaatiokeskus, jonka mandaattiin sisältyy kansainvälisen yhteistyön tiivistäminen sekä kansallisen koordinaation tehostaminen. VTT näkee ekosysteemin toiminnan edistämisen tärkeäksi ja suosittaa pohdittavaksi mahdollisuutta toteuttaa kansallisen ekosysteemin fasilointi kansallisen koordinaatiokeskuksen kautta. Kehitysohjelmassa koordinoitikeskukselle

tunnistettujen tehtävien lisäksi VTT näkee erityisen tärkeäksi koordinaatiokeskuksen roolin kansallisessa ekosysteemissä tunnistettujen tutkimusteemojen ja -tarpeiden sisällyttämisessä EU:n puiteohjelman työohjelmiin sekä ekosysteemin toimijoiden, erityisesti pk-yritysten, kytkemisen EU:n tutkimushankeyhteistyöhön.

Kansallisen ekosysteemin vahvistamiseksi kehittämisohjelma tunnistaa neljä keskeistä pääteemaa: huippuluokan osaaminen, kiinteä yhteistyö, vahva kotimainen kyberturvateollisuus ja tehokkaat kansalliset kyberturvakyvykkyudet. VTT näkee valitut teemat hyviksi ja suosittaa kyberturvan tutkimuksen ja sen resursoinnin merkityksen huomiointia teemojen käytännön toteuttamisessa. Vientivetoisen ja vahvan kotimaisen kyberturvateollisuuden edellytyksenä on kotimainen IPR, jonka kehittäminen parhaiten tapahtuu TKI-hankkeissa. Vahva IPR-portfolio on tärkeimpiä mahdollistajia haettaessa alalle kansainvälistä teollista kasvua.

VTT näkee kyberturvallisuuden ekosysteemin tärkeänä osana kansallista turvallisuutta ja huoltovarmuutta. Yhä useammat yhteiskunnan ja ihmisten kannalta turvallisuuskriittiset toiminnot ovat tulevaisuudessa digitaalisia, kytkeytyneitä ja tekoälyä hyödyntäviä (autonomisia). Ekosysteemisellä toimintamallilla on tulevaisuudessa mahdollista varmistaa näiden järjestelmien moitteeton suunnittelu ja toimivuus sekä todentaa niiden turvallisuustaso ja häiriönsietoisuus.

Vakaa yhteiskunta edellyttää tiedon eheyttä ja luotettavuutta sekä oikean tiedon erottamista väärästä. Tietoturvan merkitys yhteiskunnassa kasvaa, koska yhä suurempi osa henkilökohtaisesta tiedoistamme on digitaalisessa muodossa erilaisilla alustoilla ja tietokannoissa. Teknologian kehitykseen liittyy yhä suurempi riski digitaalisessa muodossa olevan kriittisen informaation päätyemisestä väärin käsiin. Tässä kontekstissa kansallisella ekosysteemillä on potentiaalisesti merkittävä rooli.

Merimaa Mikko
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy